

Lausunto Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2026 talousarvioluonnoksesta

Kunnanhallitus 27.10.2025

600/00.04.01/2025

Päätösehdotus Laukaan kunnanhallitus antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen vuoden 2026 talousarvioehdotuksesta. Laukaan kunnanhallitus hyväksyy Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen talousarvioehdotuksen vuodelle 2026 ja ottaa sen huomioon omassa talousarviovalmistelussaan.

Päätös

Selostus Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueesta tehdyn kuntien välisen sopimuksen mukaisesti Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue pyytää työllisyysalueen kuntia antamaan lausuntonsa talousarvioluonnoksesta vuodelle 2026. Äänekosken kaupungin työllisyysaluelautakunta käsittelee talousarviota 11.11.2025 ja kaupunginhallitus 17.11.2025 sekä valtuustokäsittely on 8.12.2025. Talousarvioaineisto on liitteenä.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu hyvin haasteellisessa tilanteessa ja on nähtävissä, että vuonna 2026 toimintaympäristö tulee pysymään edelleen haastavana. Talouden epävarmuus, väestön ikääntyminen ja osaavan työvoiman saatavuuden ongelmat vaikeuttavat työllisyystilannetta, eikä näköpiirissä ole vahvoja talouskasvun merkkejä.

Työllisyysalueen talousarvio vuodelle 2026 on valmisteltu vuoden 2025 kokonaiskustannuksilla, eli 7,8 miljoonalla eurolla, vaikka Äänekosken talousarvioesityksessä todetaan, että kustannukset ovat kasvaneet. Kustannuksista merkittävin on henkilöstökustannukset ja niiden kasvu tullaan kattamaan talousarvion muista kustannuksista. Äänekoski toteaa, että he ovat talousarviovalmistelussa huomioineet työllisyysalueen kuntien haasteellisen talouden tilanteen.

Yhteistoiminnan kustannukset jaetaan kahteen eri ryhmään:

- a) Yhteiset yleiset kustannukset
- b) Aiheuttamisperiaatteella jaettavat kustannukset

Yhteiset yleiset kustannukset jaetaan kuntien työikäisen väestön (uudistuksen laskennallinen valtiosuosuskriteeri ikäryhmä 18 – 64-vuotiaat) määrän (25 %) ja laajan työttömyyden (työttömien työnhakijoiden ja aktivointiasteeseen laskettavien palveluiden piirissä olleiden yhteismäärä) suuruuden (75 %) suhteessa. Jakoperusteena olevina tunnuslukuina käytetään työikäisen väestön osalta kalenterivuoden viimeisen päivän määrää siten kuin sitä valtiosuosuspäätöksessä käytetään ja laajan työttömyyden osalta 12 kuukauden keskiarvoa (1.12. – 30.11). Yhteiset yleiset kustannukset kohdistetaan koko talousarviovuoden ajan samalla jakoperusteella ja tunnusluvut tarkistetaan talousarviovuosittain. Myös osuus vastuukunnan yleisistä kuluista (hallinto, palkanlaskenta, johtaminen, toimitilat, ICT, kehittäminen jne.) kohdistetaan yhteisiin yleisiin kustannuksiin.

Aiheuttamisperiaatteella jaettaviin kustannuksiin kuuluvat mm. palkkatuki, starttirahat, työvoimakoulutukset (ml. kotokoulutukset) sekä valmennuspalvelut.

Aiheuttamisperusteella jaettavat kustannukset kohdistetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Laukaan kunnan osalta työllisyysalueen kustannukset vuoden 2026 talousarvioesityksessä ovat 1,87 miljoonaa euroa, joista 1,12 miljoonaa euroa kattaa kuntien yhteiset yleiset kustannukset ja 0,75 miljoonaa euroa kattaa kunnan aiheuttamisperiaatteen kustannukset.

Laukaan kunta toteaa lausunnossaan, että esitetyt toiminnan painopisteet vuodelle 2026 ovat oikeasuuntaisia. Kunta huomauttaa kuitenkin, ettei työllisyysalueen talousarvion laadinnan aikataulu anna kunnille riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa. Talousarvioesityksessä vedotaan siihen, että työllisyysalueen henkilöstökustannusten arviointi on viivästynyt tasopalkkaratkaisusta johtuen. Laukaan kunta toteaa lausunnossaan, että Äänekosken vastuukuntana tulisi jatkossa varmistaa, että talouden suunnittelu aloitetaan aikaisemmin, jotta kunnilla on aito mahdollisuus vaikuttaa niin työllisyysalueen talouden kuin toiminnan suunnitteluun. Lisäksi talouden seurantaan ja kunnille toimitettavaan ajantasaiseen tietoon talouden toteutumisesta tulisi kiinnittää jatkossa enemmän huomioita.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen talousarvio vastaa vuoden 2025 talousarviota. Laukaan kuntaa kiittää vastuukuntaa pyrkimyksestä huomioida valmistelussa jäsenkuntien haastava taloudellinen tilanne. Laukaa kuitenkin toteaa, että työllisyysalueen tulisi edelleen kiinnittää huomiota yhteisiin yleisiin kustannuksiin sisältyviin hallinnon kustannuksiin. Lisäksi talousarvioesityksessä edelleen melkoisen korkeiden matkakustannuksien hillitseminen pienentäisi yhteisiä yleisiä kustannuksia. Tulevaisuudessa Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueella tarvitaan valmiutta edelleen tehostaa työtä ja löytää keinoja pienentää yleisiä kustannuksia, jotta rahaa jäisi enemmän käytettäväksi konkreettisesti työllistymistä edistäviin toimiin (aiheuttamisperiaatteen mukaiset kustannukset).

Esittelijä	Kunnanjohtaja Linda Leinonen
Valmistelija	hallintopäällikkö Sari Linturi-Sahlman, puh. 040 195 6559, konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, +358 403518605
Toimenpiteet	ote: kirjaamo@aanekoski.fi